

EDINOST

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrtkih in sobotah**. Zjutraj izdanje izhaja ob 8. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obujno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 2.00 4.— za pol leta 5.— 8.— za vse leto 10.— 16.— Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.

Posamično številko se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nvč., izven Trsta po 3 nvč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 6 nvč., izven Trsta 8 nvč.

Oglasi se računajo po tarifi v petito; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kakor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmetnica in javnozhalva, demači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uroditelju: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravitelja** ulica Melius picolo hist. 3. II. nadst. Odpriete reklamacije so proste poštnine.

„V edinosti je moč“.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Z Dunaja.

(Dopis z dne 5. junija 1895.)

Takoj po binokostnih praznikih se je zopet sešel državni zbor. In da vrè, da kuha, da se meša, da smo na pragu velikih prememb — to ve že vsakdo. V poslanski zbornici sami težko da se je položeno še kedaj pokazalo tako jasno, kakor se je v današnji seji.

Seja je bila napovedana za 11. uro, a še ob 11^{1/2} ni bilo nikogar v zbornici, niti od predsedništva, niti od ministerstva. Rekli so, da je imelo ministerstvo sejo, v kojoj je bilo pozvano tudi predsedništvo zbornice. Še le po 11^{1/2} došel je v zbornico predsednik Chlumetzky se svojo obično torbo pod pazduho. Za njim so prikorakali gospodje ministri; čakali so nekoliko nanj po klubih. Vsi so bili jako poparjeni, seveda vsaki na svoj način. Še najmanje poparjen je bil ministerski predsednik. Naravno to: saj ni niti želel priti v vlado, niti ne želi sedaj ostati v isti, poleg tega si je v svesti, da ni on zakrivil položaja sedanjega.

Predsednik zbornice pokazal je takoj pri početku seje, kako je razdražen. Poslanec Kaftan je predlagal, da se otvori razprava o odgovoru ministerskega predsednika na njegovo (Kaftanovo) interpelacijo glede imenovanja novega ministra za vnanje stvari. V podkrepitve svojega predloga izustil je posl. Kaftan samo nekoliko besedij. Predsednik pa ga je takoj pozval — in sicer v takem tonu, da si ti je videlo, kakor da govore sami birači — naj stavi le svoj predlog in naj nikar ne debatuje, češ, da to ni dovoljeno po poslovnem redu. Tako se je predsednik izjavil tudi kasneje pri predlogu poslanca dra. Brzorada.

Značilen je ta poslednji predlog kakor so značilne besede, s kojimi je rečeni poslanec spremljal istega.

Dr. Brzorad je rekel doslovno: „Ves naš parlamentarizem s koalicijo in koalicijsko vlado vred stoji pred eminentno važnimi in pomembnimi dogodki.“

Volilna preosnova, predložena po tajnem subkomitèju, ki naj bi značila rešenje prve in najvažnejše naloge vlade in koalicije, je po skoro jednoglasnem menenju vse javnosti nemogoče nestvor, ki nikdar ne more postati zakon.

Pri takih okolnostih je jasno, da vlada ni v stanu povoljno rešiti svoje prve in najvažnejše naloge ter odrešiti se dane besede, da je torej zgubila morališko pravico do obstanka. Z ozirom na to je parlamentariški nedopustno, da bi v tem trenutku nadaljevali posvetovanja in sklepanja o tako važni preosnovi, kakor je preosnova davkov; kajti vlada, o kateri zna slednji politički otrok, da je insolventna, nima

pravice zahtevati, da bi jej pritrdili toli daleč sezajočo predlogo preosnove davkov.

Iz tega vzroka predlagam: Visoka zbornica naj sklène, da je prenehati z razpravami v zbornici za tako dolgo, dokler odsek za volilno preosnovo ne stori kakega sklepa o predloženi predlogi za volilno preosnovo*.

Besede dra. Brzorada spremljali so mnogi poslanci s pohvalo, a tudi na galeriji je bilo čuti glas pritrditve.

Na tega poslednjega spustil je predsednik svoj srd, vsklikniviš v istem tonu kakor popred, da na galeriji nima nikdo izražati odobravanja ali neodobravanja.

Na to je ustal ministerski predsednik. Vse je hitelo v njegovo bližino, da ga čuje, pričakujè — vsakdo več, nego je rekel g. ministerski predsednik. Na vsaki način pa je povedal več s tem, kar ni rekel, nego s tem, kar je rekel.

Ministerski predsednik je rekel: „Povodom predloga spoštovanega gospoda poslanca dra. Brzorada izjaviti mi je v imenu vlade samo to, da ona polaga največo važnost v to, da odsek za volilno preosnovo, ki bode imel že nočoj svojo sejo, prično svoje delo in da je bode nadaljeval žurno. Dodajem k temu željo, da bi se mu posrečilo priti do dovoljnega vspeha. Vlada pa ne vidi povoda, da bi se v oigled tolikim poslom in nalogam, ki jih ima rešiti parlament, pretrgale seje dotlej, dokler bode odsek za volilno preosnovo gotov se svojim delom.“

Torej niti besedice protesta proti trditvi, da vlada ni v stanu rešiti svoje prve in najglavnejše naloge, da je izgubila morališko pravo do svojega obstanka, da je insolventna.

Za razpravo se je brugal malokoji, čisto je bilo v zbornici samo do 30 poslancev. Zbirali so se vsakdo se svojimi. Grof Hohenwart je formalno zbral okolo sebe svojo čedo, pripovedujè jej baje o nevarnostih, v koje zaidejo „konservativci“, ako razpade vlada; nagovarjal je baje one, ki so pokazali nekoliko samostojnosti, da naj popuste — vse to na večjo slavo „liberalcev“!!!

Na zvršetku razprave stavl je poslanec dr. Herold nujni predlog z ozirom na tajni monstrum-elaborat pododseka za volilno preosnovo, koji načrt se je razdelil novinam in članom odbora za volilno preosnovo. Nujni predlog gre za tim, da c. k. vlada izrazi svoje stališèe gledè na ta elaborat in da se razprave drž. zbora odlože, dokler ne bode gotov predlog o volilni preosnovi. Za ta predlog je govoril samo dr. Herold. Neki od opozicije so namerovali baje govoriti; ali počakati so hoteli, da pöprej sprgovori slavna vlada, ki je bila ostro izzvana, da odgovori. Niti besedice ni odgovorila. Molčala je. Ni hotela poka-

njeno bolezen, zato so jo poslušale, kakor pravimo samo zaradi lepšega. Ozirale so se raje na ulico, kaj neki imajo danes možki med seboj.

Okolu hiše čevljarja Počkaja je bilo živahno kakor ob semnju, ko prodaja tam lončar svojo kramo. A danes so se tam sukali možki in vestno popraševali, èe je že prišla iz trga potovka in prinesla Pokačev časnik. Danes ni bilo babnice, kakor nalašč, posebno dolgo, in nekateri so bili že v skrbeh, kaj se je zgodilo.

„Morda si je kam udela nogo,“ ugibali so nekateri.

„Gotovo jo je kedo okradel,“ sodili so drugi.

„Potovka se lepo greje pri peči v kakšni hiši ter se nam smeje in naši neumni lahkovernosti. Najbrže se šla ni v trg po pošto.“ Tako so trdili najglasnejši čakalci.

„Jaz pa pravim, oglašil se je oče Poč-

zati svojih nazorov o elaboratu pododsekovem, o stvari torej, ki je nje prva in glavna naloga. Nujnost Heroldovega predloga je večina odbila.

Politiške vesti.

Državni zbor. Poslanska zbornica je minoli četrtek vsprejela v drugem in tretjem branju vladno predlogo o davčnih olajšavah za Ljubljano. — Potem se je nadaljevala razprava o preosnovi davkov. Po govoru posl. Dycka so predlagali, da se seja zaključi, pri čemer so Mladočehi zahtevali, da je seštetih navzočih poslancev. In res se je pokazalo, da je zbornica nesklepčna. (O grozni apatiji in popolnem nedostatku vsacega veselja do dela govori tudi naš današnji dopisnik. Taka grozna brezbriznost ob toli važnih stvareh, posezajočih živo v blaginjo prebivalstva, je pač pravi škandal! Ali pa: znamenje sedanjega časa. Op. ur.)

Delegacije. Včeraj sta se sešli na Dunaju avstrijska in ogrska delegacija. Predsednikom avstrijske delegacije je bil izvoljen knez Ferdinand Lobkovic, podpredsednikom pa vitez Zaleski. Prvi torej česk plemenitaš, drugi Poljak. Knez Lobkovic je naglašal v svojem nagovoru, da spada med tradicije delegacije nastojanje po utrjenju vojne sile monarhije. Pri tem pa je imela tudi vojna uprava vedno pred očmi nevarnost, ki bi lahko nastala, ako bi se preveč napela davčna sila ljudstva. Zatem se je predsednik spominjal pokojnega nadvojvode Alberta in premembe v ministerstvu za vnanje stvari, izrekiš popolno pri nanje na poslovanju bivšega ministra Kalnokya in zaupanje do novega ministra Goluhovskega. Zaključil je predsednik svoj nagovor navadnim živoklicem na presvetlega cesarja. Na to je minister Goluhovski predložil skupni proračun za leto 1896, kojega glavne podatke smo že priobčili med najnovjšimi vestmi v večernem izdanju od četrta. Tu nam je še omeniti proračun uprave za Bosno in Hercegovino. Ta proračun kaže potreščino 14,368.296 gl., dohodki pa so proračunjeni na 14,413.590 gl. Bilo bi torej prebitka 45.294 gl. Le žal, da proračuni mnogokrat ne odgovarjajo resničnim odnošajem.

Volilna preosnova. Nismo se motili: vzlic vsemu rolnenju po predalih „Neue Freie Presse“ bode nemška levica vendar le glasovala za prehod v podrobno razpravo o načrtu subkomiteja za preosnovo volitev. O, saj poznamo strah nemških levicarjev, da bi se utegnili porušiti koalicija! Ta strah je tolik, da pred njim zginevajo vsi drugi pomisleki. Ta svoj nepopularni sklep hoče klub nemške levice seveda nekako olepsati, s tem, da izreka prazno nado, da bode možno marsikaj popraviti na tem načrtu ter

kaj s svojega osmoljenega sedeža, bodi s potovko že tako ali tako: Plevna je že padla — včeraj bil predvčeranjem: padla je.“

Kakor da bi zagnal srebrni groš med nedoraslo mladino, zasukal se je govor na drugo stran. Takoj sta se naredili dve stranki. Jedni so trdili za Počkajem ter se sklicevali na prejšnja poročila z bojšèa, drugi so hoteli vedeti še več ter podpirali svoje trditve z zvijačnostjo turskih vojskovodij ter z množino vojakov v Plevni. Obe stranki sta hoteli imeti pravo.

Pomagal je Pokačev Matej, da sta se zjediniš za malo stavo: Ako je Plevna res padla te dni in se je udal Osman Paša, morajo razsvetliti okna nočoj po vasi tisti, ki sedaj trde, da to ni res; ako pa se trdnjava še ni udala, plačajo časnik za celo leto naprej tisti, ki sedaj trde, da se je.

To je vendar toliko zaleglo, da so se razšli vsaj nemirni radovedniši. Nekoliko

da hoče že v splošni razpravi označiti svoje strankarsko stališèe.

Dipaulijev predlog. Predvčerajšnjem se je posvetoval davčni odsek o znanem predlogu posl. Dipaulija, idočem za tem, da po znižanju davka takozvani petakarji ne zgube volilnega prava v dosedANJI kuriji. Finančni minister Plener se je protivil temu predlogu, èeš, da nikakor ne gre, da bi že sedaj določali mejo med starimi in novimi volilci, ko še ni dognana volilna preosnova. Poslanec Dipauli je izjavil, da hoče vztrajati pri svojem predlogu ter da bi privolil le v nekatere premembe.

Biskupom v Senju, naslednikom sedanjemu nadškofu zagrebškemu, dr. Juriju Posiloviču, je baje določen profesor in sedanji rektor na vsučilišču v Zagrebu, dr. Maurovič. S tem imenovanjem bi bili gotovo zadovoljni vsi verniki škofije senjske in tudi ves narod hrvatski.

Novi nadzornik topništva. Iz Gradca poročajo, da je Nj. Vel. cesar povodom avdijencije, v kateri je vsprejel topničarskega brigadirja F. M. L. Alfreda viteza Kropackega, naznanil istemu, da je imenovan generalnim nadzornikom topništva kot naslednik pok. nadvojvode Viljelma.

Različne vesti.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Tratu. „Bazoviški Krokarklub“ je med družbo Šlepcev, Sajtev, Krjulov, Vrjulov, Floč, Frkat, Frkačev, Škornjačev in Postrelji nabral 2 kroni 60 stot. — Gospod Ukmar Maks iz Avbera je nabral med svati v Velikem Dolu 2 kroni 2 stot. — G. Jakob Strukelj stareji iz Trebè je poklonil 10 Kr.

Obrekovanje po brzobjavu. „Naša Sloga“ je izvedela, da je jeden nje pobratimov v Kastvu prejel brzobjavko, glasečo se: „Jenka o zgubil Marottom. Prijatelj.“ Našel se je torej „prijatelj“ „Sloginemu“ pobratimu (Bog sam varuj tega poslednjega takih prijateljev!), ki je celò brzobjavnim potom pokazal svoje škodoželje na namišljeni „zgubi“ gosp. Jenka proti Marottiju. Ali kakova je bila ta zguba?! Gospod Jenka je tožil gosp. Marottija radi razžaljenja na časti, èeš, da je ta poslednji tako in tako govoril o prvem — Francesco Marotti je tajil, da bi bil tako govoril o gospodu Jenku, in sodišèe je spoznalo, da ni dokazano, da bi bil g. Marotti razžaljivo govoril o Jenku!! In rešilo ga je kazni. Po vsem tem je jasno, da gosp. Marotti ni bil spoznan nekrivim zato, ker je morda res, kar je baje govoril o Jenku, ampak zato, ker je gospod Marotti tajil, da bi bil kaj takega govoril o Jenku.

Sodišèe je naglašalo pri tej priliki izpred nočjo je prišla potovka in prinesla časnik. —

O mraku bi bil že mogel brez posebnega popraševanja opaziti, katera stranka je zmagala, zakaj nekako pobito so prihajali premaganci v prodajalno po sveče za razsvetljavo. Prišel je celo oče Počkaj, in dasi je zmagala njegova armada, kupil je sveče in velel razsvetliti. Seveda ni zabil vsakomur pomoliti pod nos časnika, da je bral èrno na belem in z velikimi èrkami: Plevna pala, Plevna naša!

Ko je legel tihi mrak na zemljo in utihnil večerni zvon, prikazovale so se luči: na tem oknu dve tam tri, štiri tudi pet in po več na jednom oknu. Zmagalci so se takoj zbrali v izvrševalni odbor, in kedor premagancev se je branil ali ni mogel takoj izvršiti izgubljene stave, zakričali in zatulili so mu pred vrati. „Plevna pala, Plevna naša!“ (Konec prih.)

PODLISTEK.

„Plevna pala! . . .“

Spisal Dobravec.

(Dalje.)

Proti večeru ni bilo več tako prijetno in mirno vreme. Zavil je veter od juga ter majal Pokačovo perilo, da so si najemnice veselo mele roke, èeš v jednom dnevu bo suho. Gospodinja je ukazala, strogo paziti, da veter česa ne odnese na sosedovo dvorišèe. „S temi ljudmi nečem imeti opravila. Preumazani so.“ Tako je povedala skrbna mamica svojim pericam in poleg tega tudi ni zabila dodati še nekaj preveč lepih besed „o tisti razbrzdani sosedovi hèteri, ki si je dela v glavo prav našega Mateja. O ti pregrešni svet! Včasih ženske nismo bile take, da bi se obešale moškim.“

Delavke so dobro poznale Pokačko in

rečno, da niti ne more biti govora o kakem pomaujkanju v blagajni ali o kakih prevarih!!! S tem je sodišče obsodilo vse obrekovalce Jenkovega pošte-nega imena. G. Marotti je bil spoznan nekri-vim, ker ni hotel vzeti na se odgovornosti za besede, o katerih ni seveda ne moremo vedeti, da-li jih je res izustil, ali so se mu samo podtikale od katere koli strani, g. Jenko pa je zadobil najslabjaj-nejši zadoščeneje za vsa žaljenja in sumičenja njegove poštenosti. To naj blago-naklonjeno vzame na znanje tudi naša draga „Triesterica“, katere poročilo o gori omenjeni pravdi je bilo prav pošteno — ten-dencijsno pobarvano. Mi sodimo, da kaj ta-cega ni lepo pri listu, ki se toli rad ponaša se svojo objektivnostjo in vzvišenostjo nad strankami.

Po izidu te pravde sme torej gospod Jenko, kakor je smel poprej, jasnim in vedrim čelom in glavo po konci stopati med svet — poštenjakov. Toda „prijatelji“ obrekovalci še vedno ne mirujejo. Tem brezvestnejšem ne imponujejo niti izreki sodišča, niti jim imponuje sodba naroda, ki je gospod Jenku ravnokar se sijajno izvolitvijo deželnim poslancem izrekel svoje zaupanje! Zaupanje to je toli vzvi-šeno in trdno, da ga niso mogle doseči in omajati niti strupene pene zlobnih jezikov raznih „prijateljev“. Zakaj se poslužujejo le anonimnih brzojavk, mesto da bi to, kar ho-čejo povedati, govorili pred pričami in po-tem zastopali možko tudi pred sodiščem vse to, kar so rekli? „Prijatelj“, ki je odposlal ono brzojavko, vedi, da tako postopajo ku-kavice, nedostojne možkega irena, podle duše, ki izza plota hoté ubijati ljudsko po-štenje! Črna vam obraz, podli stvoril!

Dr. Fran Costantini, novoizvoljeni po-slavec za mestno skupino Pazin-Labinj-Plomin je — slovan-sk poslanec! Ali se eadite?! Ne, mi ga ne proglašamo svojim, ampak proglasili so ga slovan-skim kan-didatom njega lastni prijatelji in somišljeniki, seveda — pred volit-vami. Mi smo že naglašali, da so se pri volitvi v Plominu morali goditi čudeži, kajti brez „čudežev“, ki se navadno porajajo v italijanskih volilnih komisijah, pač ne bi bilo mogoče, da bi italijanski kandidat dobil toliko glasov v občini, ki je po veliki večini hrvatska po rojstvu in po mišljenju. Toda sedaj smo izvedeli, da ni samo volilna kom-isija delala „čudežev“, ampak da so itali-janska gospoda uprizorili veliko maskarado, nadevši svojemu kandidatu krinko — slovan-stva. Ne smejte se, golo resnico vam hočemo povedati: da preslepe ljudstvo, agitovale se je za gospoda Costantinija v Plominu pod slovan-sko zastavo!!! Na javnem trgu so vsiklikali slovan-ski slogi in nje predstavitelju — dru. Franu Costantiniju!!! In res so prevarili ubogo ljudstvo! Grda komedija se je posre-čila. Dr. Costantini, najradikalnejši med radi-kalnimi Italijani — slovan-sk kandidat!

V očigled takemu komedijaštvu mora človeka nehati zaresnost. Tu pač ne kaže družega nego položiti orožje zaresne pole-mike in smejeti se, ali pa tiho pomilovati stranko, ki je — pala tako nizko.

Zopet nov dokaz, kako zgublja slovan-stvo tla po Istri! To slovanstvo pada tako rapidno — navzgor, da se celo Italijani mo-rajo posluževati slovan-ske krinke, ako ho-čejo prevariti ljudi celó tam, kjer so popred očitno varali in zavajali ljudstvo. Mi smo za-dovoljni: oni se v red — umikajo: mi pa padamo — navzgor!!!

Razpisana štipendija. Ces. kr. namestni-štvo v Trstu razpisuje za šolsko leto 1894 in 1895 dva štipendija iz Marka Radičeve ustanove. Štipendija sta po 350 gld. Pravico do užitka imajo mladeniči, ki se hočejo izučiti ladijestavbarstva ali pa se izsolati za trgo-vinskega pomorskega kapitana. Prosilci mo-rejo biti rojeni v katerikoli občini tostran-ske državne polovice. Prošnje je uložiti najdalje do 10. julija t. l. pri tukajšnjem na-mestništvu. (Pobliže je razvideti iz razpisa objavljenege v službenem listu „Osservatore Triestino“ z dne 5. t. m. Ur.)

Ne bodite malenkostni! Iz Riemann nam pišejo: Splošna želja je, da bi se kje v Bregu ustanovilo okrajno sodišče, saj je znano, da je sodišče kopersko veliko pre-obsežno. O tej stvari se je že mnogo pisalo in govorilo po shodih in tadi v parlamentu

na Dunaju. Stvar se vleče že dolgo. Sedaj pa, ko smo stvar pritirali tako daleč, da je zadobila nekako konkretno obliko in se je nadejati ugodne rešitve pri složnem delova-vseh pozvanih čimteljev — sedaj je kar čez noč navstala nevarnost, da se nam vse poruši ob zavisti interesentov samih, ob prepiru namreč: v katero vas pridi novo sodišče?

Za božjo voljo: ne bodite vendar tako malenkostni! Mesto da se že sedaj, pripravate med seboj, kdo naj dobi sodišče, delajte in zahtevajte raje v lepi slogi, da pritiramo ju-stično upravo vsaj tako daleč, da se ista definitivno izreče za razdelitev sodnega okraja koperskega! Potem še-le boče čas govoriti o sedežu novemu okr. sodišču! Ako pa se bodete pripravili med seboj, zadovolji vas vlada vseh s tem, da dobite vsi jednako — ničesar! In potem se boste zopet jezili, mudé čas in trošé denar dolgimi poti v Koper! Ne bodite torej malenkostni, le za-visi nikar!

Šolska mladina v Šturji priredi jutri na krasnem prostorišči g. Ivana Šapla šolsko veselico v prid ponesrečencem v Ljubljani in okolici. Vspored: 1. Nagovor Ljubljani. 2. Cesarska. 3. Deklamacija. 4. Petje. 5. Igra: „Čarovnik“, spisala Roza Kosova. 6. Igra: „Botra Njerga“, spisal Radoslav Silvester Vstopnina 10 kr., sedež 20 kr. Začetek ob 4. uri popoldne. Za obilen obisk se pripo-roča šolsko vodstvo v Šturji.

Razprava proti izgredeknom na Humu. Lani avgusta meseca sporočili smo obširnejše o izgredek, ki so se vršili v selu Humu ob-čine Buzetske. Po laških agitatorjih našču-vano ljudstvo uprlo se je s silo tedajnjemu županu Buzetskemu Flegu, ki je prišel na Hum z zidarji, da uredi šolsko poslopje. Ljudstvo se je upiralo, češ, da je poslopje njegova last in da se ga nihče ne sme do-takniti. Župan je moral pobegniti. Ker je razgrajalo proti njemu kakih 200 oseb, ob-tožili so javnega nasilstva 87 najhujših kri-čačev. V vsem Humu je le okolo 90 rodbin, torej se more reči, da je vse selo obtoženo. Dne 6. t. m. pričela je pred okrožnim sedi-ščem v Rovinju razprava proti tem izgre-dnikom, od katerih je prišlo le 82. Razpravi je predsedoval deželnega sodišča svetovalec Zörner, javni tožitelj je bil državni prav-dnik dr. Chersich, branitelji pa so bili odvetniki dr. Ghira, Rismondo, Albanese, Daurant in Sandrin.

Obširni obtožni spis navaja, kako so se godili ti izgredek, ko je bil dne 13. avgusta m. l. došel Buzetski župan na Hum. Njega je bil poslal dež. šols. svet, da priredi neko občinsko poslopje za šolo, za katero so bili Humci sami prosili. V tej šoli naj bi bil poučeni jezik hrvatski. Predno pa je bila še prošnja Humcev za hr-vatsko šolo rešena, odprla jim je „Lega nazionale“ laško šolo. Iz tega je razvidno, da je bilo ljudstvo naščuvano, da se je uprlo županu Flegu, ko jim je hotel prirediti poslopje za šolo, ki so jo bili sami zahtevali. To naglašajo obtožni spis, ki pravi: Načelno miroljubni in mirni kmetje ne bi bili nikoli prišli na misel, da se tako energično upro naredbam gosposke, da niso bili naščuvani po hujskačih, katerih je žali-bog najti ne le po mestih in trgih, ampak celó po najmanjših vasicah. V tem slučaju je nek Matteo Ghersich organizoval opo-zicijo proti Flegu, ker je hotel na vsak na-čin zabraniti osnutje hrvatske šole, ker je pripadnik laške stranke. Ghersich to pri-znava in tudi drugi obtoženci ne le ne opo-rekajo činov, katerih so obdolženi, in ki so jim tako malo v čast, ampak celó ba-hajo se žnjimi! Ako bi bili obvarovali Avstrijo koje nevarnosti, nadaljuje obtožnica, ne bi mogli tako ponosno priznavati vseh svojih činov, kakor v tem slučaju, ko so se uprli dobroti, ki so jim jo kanile nakloniti oblasti. Iz vsega tega videti je jasno, da so obtoženi kmetje orodje brez lastne volje in da so se komaj zavedali tega, kar delajo . . .

O izidu te razprave sporočimo v današnjem večernem izdanju.

Konec ljubovne tragedije. Minoli četrtek popoldne so zdravniki v mrtvašnici pri sv. Justu parali trupli morilca in samomorilca Štoka in njegove žrtve Marije Benčan. (O tej priliki opazamo, da si je ime Beatrice Vedmar „pridejala pokojnica sama, bržkone zaradi tega, da ne bi se doznalo njenega pravega imena. Benčan je bila rojena v

Postojni, kjer njeni stariši, — priprostege kmečkoga rodu — še živijo Ur.) Zdravniki so konstatovali, da sta bila oba popolnoma zdrava, tudi v možganih ni bilo zaslediti ni-česar izrednega. Dekletu je udrla kroglja v levo stran prsij pod 7. rebrom, zadevša v rebro, ter prodrša jetra in leva pljuča. Kri je napolnila prsno votlino in vsled tega je bila smrt neizogibna. Štoku je udrla kroglja ob leve strani v srce, oslabela je bila in zato je obtičala v žili odvodnici. Možno je, da je ostal Štok po streli živ še kakih 3 do 5 minut. Tako se more raztolmačiti, da je mo-gel ustreliti še svojo družico, dasi se je bil za-del v srce. Neumevno je vsakako, da je privolila usmrtni se zajedno s Štoko, ter se skesala še-le zadnji trenotek. Dokazano je namreč, da je Benčan napravila nekako oporoko, da je pro-sila nekega gospoda, ki ji je ponujal, da si izbere kakšno darilo, naj ji podari revolver in da je poslednje dni večkrat rekla, da ji ni več živeti.

Pogreb nesrečne žrtve je bil v četrtek ob 7½ uri zvečer ob mnogoštevilni udeležbi občinstva. Pogreb je preskrbel Zimolo na stroške rodbine umorjenega dekleta. — Štoka so pokopali včeraj zjutraj. Odpeljali so ga na pokopališče z občinskim vozom za prevajanje mrlčev. Pogreba ni bilo.

Izginil poštni uradnik. Takajšnje ravnateljstvo pošte in brzojava objavlja oklice, s katerim pozivlja Edvarda Printza, c. kr. postnega konceptista v Pulju, kateri je pred nekoliko dnevi zapustil svojo službo, ne da bil prosil dopusta, da se prijavi pri omenje-nem ravnateljstvu tekom 14 dni, ker se bode drugače disciplinarno postopalo proti njemu.

Ogenj. Predvčerajšnjem popoldne se je v stanovanju obitelji Žvab v III. nadstropju hiše št. 6. v ulici della Guardia prevrnila svetiljka, ki je gorela pod podobo Matere Božje. Vsled tega se je vnelo nekoliko perila in od tega se je lotil ogenj omare, napolnjene z oblačili. Domačini so pozvali gasilce, ki so naglo zadušili ogenj. Škode je povzročil oganj do 300 gld., toda zgoreli predmeti so bili zavarovani.

Prošnja. Mnogo je rodoljubov, ki imajo v svojih knjižnicah raznih spisov za mladino in sicer — nerazreznih. Vse te knjige so za nas mrtev kapital, ki ne donaja nikakih obresti. Umestneje bi bilo torej, da bi ta duševni kapital naložili plodonosno, tako, da bi nam donasal obresti: da ga damo mladi-ni v roke, da vse te spise izročimo njih pravemu namenu.

Nekdo, ki se ukvarja z vzgojo naše okoličanske mladine, nas je naprosil namreč, da pozovemo vse one, ki utegnejo imeti raznih spisov za mladino, da dopoljejo te spise uredništvu „Edinosti“, kamor pride potem ponje dotični vzgojevatelj mladine. Dajte torej, pošljite, saj moramo biti le ve-seli, ako naša mladina rada čita slovensko knjigo. Le to jo more obvarovati pred tu-jimi uplivi.

Falbovi kritični dnevi. Znani „prorok“ prof Falb prorokuje ubogim Ljubljančanom močnejši sekundarni sunek v dobi od 26. do 28. t. m., potem pa pravi, bode imela Ljub-lana par stoletij mir. — Za drugo poluletje prorokuje te „kritične“ dneve: I. vrste dne 22. julija, 20. avgusta, 18. septembra in 18. oktobra; II. vrste dne 4. septembra, 3. ok-tobra 31. decembra; III. vrste dne 7. julija 5. agusta, 2. in 16. decembra. — Na srečo se Falbova prerokovanja ne uresničijo vselej; torej: kdor v u hoče verjeti naj mu veruje.

Sodnijsko. Predvčerajšnjem je tukajšnje deželno sodišče obsodilo 67letnega čevljarja Petra Lazzarija iz Pirana zaradi hudodelstva proti uravnosti na petletno ječo. Žrtva nje-govega hudodelstva bilo je neko devetletno dekle.

Koledar. Danes (8.) † Kvatre. Medard, škof. — Jutri (9.): I. pobinkošna nedelja. Sv. Trojica. Primož in F. — V ponedeljek (10.): Marjeta, kraljica; Asterij, škof. — Polna luna. — Solnce izide ob 4. uri 18 min., zatoni ob 7. uri 40 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 21.5 stop., ob 2. pop. 26.5 stop. C.

Policijsko. Po noči na včeraj opazila sta dva stražarja, prišedša v ulico Rigutti, da dva ponočnjaka nekaj opravljata na vratih prodajalnice jestvin tvrdke Marija Dolinar v hiši št. 9 omenjene ulice, tretji človek stal

je nekoliko oddaljen na straži. Ko so ti trije zagledali stražarja, odnesli so peté. Stražarja bežečih nista mogla dohiteti. Stražarja sta se vrnila k omenjeni prodajalnici ter se pre-pričala, da so bila vrata že na pol ulomljena. — 25letnega mizarja Antona Sušmelja iz Postojne, stanujočega pri Sv. Mar. Magd. Gornji hāt. 285, so zaprli, ker se je vrnil v Trst, dasi je bil že izgnan od tu.

Najnovejše vesti.

Pečuh 6. Vsled povodnjij nastali po hudi uri med Sinozehelyjem in Simoni-Urnja, sko-čil je iz tira vlak. 15 vozov je razrušenih.

Beligrad 6. Pozvanje bivšega ministra Nikolića h kralju ni v nikakih zvezi s poli-tičskimi vprašanji. Nikolić je zmeren radikalec in je bil osebno vedno v dobrih odnosjih do kralja. — Vodja radikalne stranke Pašić zapusti skoro Beligrad, da prebije nekoliko časa v inozemstvu. Iz tega je razvidno, da so neosnovane vse vesti, ki govore, da radi-kalci skoro nastopijo vlado. (Morda pa ven-dar ne, saj vemo, koliko so vredna taka oficijozna zatrdila! Op. ured.)

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7.47—7.49 Pšenica za maj-juni 1895 7.42 do 7.43 Orza za jesen 6.07—6.09 Rž za jesen 6.42—6.44 Koruza za juni-juli 6.48—6.50. za juli-avgust 6.54—6.56 Pšenica nova od 75 kil. f. 7.65—7.70 od 79 kil. f. 7.70—7.75, od 80 kil. f. 7.75—7.80, od 81 kil. f. 7.80—85, od 82 kil. for. 7.35—7.90. lečmen 6.65—6.90; proso 6.50—6.55 rž nova 6.90—6.90.

Ponudbe pšenice srednje. Prodaja 12.000 mt. st. po 5 uč. dražje. Vreme: lepo

Praga. Nerazlirani siadkor za juni f. 13.35, nova letina 13.60.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 29 — 29.25. Juni sept. f. 29.50—29.75 Concaasé 29.75— Čistovani 30.50— V glavah (sodih) 31—

Havro. Kava Santos good average za juni 96.— za oktober 93.75.

Kamburg. Santos good average za juni 76.25 september 76.25 december 74.50.

Dunajska borza 7. junija. 1895

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.35	101.55
„ v srebru	101.35	101.30
Avstrijska renta v zlatu	122.55	122.65
„ v kronah	101.50	101.50
Kreditne akcije	407.25	408.—
London 10 Lat.	121.80	121.15
Napoleoni	9.62	9.62½
100 mark	11.84	11.85
100 italj. lir	48.—	45.95

Televadno društvo „Tržaski Sokol“

VABILO

SLAVNOST,

kato a se bode vrčila

Jutri dne 9. junija
na vrtu „Mondo nuovo“

blagobutnim sodelovanjem

„Slovan-skega pevkega društva“

VSPORED:

1. *Kmoch*: „Lvi silou“ koračnica.
2. *Pvoste vaje*, izvrkušjeje telovadci in gojenci s spremljovanjem godbe.
3. *Volarič*: „Bedak je vrah“, zbor.
4. *Telovadba*: na drogu, bradlji in skek v daljavo, izvrkušjeje telovadci in gojenci.
5. *Le. pl. Zaje*: Zbor iz op. „Zrinski“ izvrkušjeje godba.
6. *Skupina*, razsvetljena z bengali.
7. *Majcen*: „Po domače“, valček, godba.
8. *Eisenhut*: „Ustaj rode“, zbor.
9. *Umetljivi ogaji*.
10. *Blaschke*: „Ljubica“, četvorka, godba.
11. *B. Ipavec*: „Slovonec som“, pesem, godba.
12. *Majcen*: „Fany“, mazurka, godba.
13. *Jenko*: „Onamo, onamo“, pesem, godba.
14. *Pvosta zabava*.

Pri slavnosti igra nova tržaska godba pod vodstvom g. F. Majcena.

Ustopnina znaša za člana in njih rodbine po 20 uč. za osebo; za nečlane 30 uč.; člani došli v društveni obleki, so ustoppnine prosti.

Začetek ob 6. uri zvečer.

Kopljisce bode odprto in za bode igra na dobitek.

ODBOR „Trž. Sokola“.

Bratje Sokoli!

Pozivljamo Vas, da pridete k jutrnji veselici v vrtu „Mondo nuovo“ v društveni obleki. Ker pa bode začetek veselice že ob 6. uri popoldne, naproseni ste, da pridete na lice mesta že pred to določeno uro.

Na zdar! ODBOR.

JAKOB ŠTRUKELJ - TRST

via Caserma št. 15 uhod piazza della Caserma.

(nasproti veliki vojašnici)

prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsako-vrstna angloska

kolesa (bicykle)

Zustopstvo koles „Adler“ iz tovarne H.

Kleyer Frankfurt in „Viktoria“ Cykle

Work“ Wolver hampton Anglesko.

Kolesa „Adler“ so svetovno znana in se ra-bijo v nemški vojski.

Jamči se za vsako kolo 12 mesecev; kdor ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja se na deželo in na vsa kraje.